

Hagyományos elven működő kisémlőscsapdák hatékonyságának vizsgálata

Balog Attila

Kertészmérnök, alapképzés, nappali,
VFFGI Agroökológiai és gazdálkodási tanszék

Belső témavezető: (Pusztai Péter, egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem)

Tartalmi kivonat

A kisémlősök jelentős szerepet töltenek be a különböző táplálékhálózatokban a kis léptékűektől egészen a legbonyolultabbakig, valamint komoly hatásuk van az egyes ágazatok, mint például a vadgazdálkodás és a növénytermesztés eredményességére. Az élőhelyeik visszaszorulásával jelentősen csökken a különböző fajok diverzitása és előtérbe kerülnek azon kisémlősök, amelyek jobban tűrik az emberi jelenlétet. Ebből kifolyólag kiemelten fontos, hogy ezen élőhelyeket megőrizzük és nyomon kövessük a különböző antropogén beavatkozások hatását a természetbe és hogy hogyan reagálnak erre a különböző veszélyeztetett, valamint nagy létszámban jelenlévő fajok. Dolgozatom célja az volt, hogy ezen megfigyelésekre melyik hagyományos elven működő csapdatípusok a legeredményesebbek és milyen környezetben milyen fajokat sikerül megfognunk. Vannak-e összefüggések a csapda típusa, a felhasznált csalogatóanyagok és a megfogott fajok között, valamint észrevehető-e valamilyen mintázat ezen szempontok között. A csapdázás helyszínéül az Aggteleki Nemzeti Parkban található Téka-tábor szolgált, ahol a fogás-jelölés-visszafogás módszerrel történt az állomány felmérése. A felmérés egy héten keresztül tartott és naponta kétszer ellenőriztük a csapdákat, minden reggel 6- kor és éjfélkor, napközben a csapdák be voltak zárva és csak este 8 után élesítettük újra őket. Összesen 46 db csapdát használtunk, amiket különböző helyekre tettünk és más-más csalogatóanyagokkal láttunk el. A magasabban lévő csapdádba sárgadinnyét és horgászatra használt bojlit, a földön lévőbe pedig füstölt szalonnát tettünk. Azért kerültek ilyen felosztásra, mert azok a fajok, amik szívesebben mozognak a cserjék ágai között inkább a gyümölcsöket fogyasztják, mint például a pelék. Azok, amik inkább a talajon fordulnak elő, vegyes táplálkozású fajok, és előnyben részesítik az energiában gazdag táplálékforrásokat, az erősebb illatú anyagokat, ez pedig az egerekre jellemző. A csapdák helyszínét telefonos

applikációval (BioMaps) jegyeztük fel, és fényvisszaverővel ellátott szalagokkal jelöltük a sötétben és világosban való könnyebb megtalálás érdekében. Az egy hetes felmérés során összesen 85 db egyedet és 7 db különböző, a területre jellemző faj sikerült megfognunk. Voltak köztük védettek (mogyorós pele, erdei pele) és az ország legtöbb részén előforduló fajok is (sárganyakú erdeiegér, pirók erdeiegér, közönséges erdeiegér, mezei pocok). Megállapítottuk, hogy ha a csapdák anyaga szerint nézzük a 31 hatékonyságot akkor a fából készültek voltak eredményesebbek. A működési elvük alapján a csúszó ajtósok magasan hatékonyabbak voltak a másik két típusú csapdánál. A csapdák elhelyezése szempontjából a földön lévő csapdákból volt a legtöbb fogás, csalogatóanyagok szempontjából pedig a füstölt szalonnával ellátottak voltak, ami azért lehetséges, mert azon fajok vannak többségben, amik ezen jellegű táplálékokat fogyasztanak és főként a talajon mozognak leginkább (egerek). Napszak szerinti fogások alapján az éjszakaiak minősültek eredményesebbnek, viszont itt már nincs olyan kimagasló ellentét, mint az előző szempontoknál. Összességében a kisemlősök monitorozásához a fából készült, csúszó ajtós elven működő csapdákat javasolnám és ami pedig erre megfelelő időpont az pedig az éjszakai órák.